Rok IV — Nr 50 (131) Bydgoszcz, Olsztyn, dnia 15 grudnia 1948 r. Cena zł 15

RZEMIEŚLNIK POMORSKI

TYGODNIK GOSPODARCZY

Wiktor Kuczma
prezes Pomorskiej Izby Rzemieślniczej

Zjednoczenie ruchu rzemieślniczego — a rzemiosło

Dnia 15 grudnia br. nastąpi zjednoczenie dwóch bratnich partii — PPR i PPS.

Ten wiekopomny historyczny akt ma doniosłe znaczenie nie tylko dla mas pracujących Narodu Polskiego, któremu zdecydowaną wolą, rozumem i czynem wykuwa lepszą, sprawiedliwszą przyszłość — ale umacnia fundamenty przyjaźni i współżycia z bratnimi narodami.

Zjednoczona Partia Robotnicza i Rząd Polski Ludowej zdecydowanym marszem i entuzjazmem pracy prowadzą naród ku świetnej przyszłości, przekształcając zacofany kraj rolniczy w kraj przemysłowo-rolniczy.

W tym pospiesznym marszu o wyścig pracy, w harmonijnym połączeniu ilości i jakości dóbr produkowanych, nie braknie rzemiosła polskiego, wyrosłego i ściśle związanego z masami robotniczo-chłopskimi.

Zjednoczona partia robotnicza w statucie przewiduje, że członkami partii mogą zostać robotnicy, chłopi mało- i średniorolni, inteligent i każdy człowiek pracy cieszący się zaufaniem swego środowiska. Rzemieślnik to człowiek znojnej pracy, aktywny członek mas pracujących i wierny towarzysz ruchu robotniczo-chłopskiego, z którym solidarnie i żwawo wykuwa stalowe drogi, wiodące do sprawiedliwego ustroju społecznego.

Rzemiosło zdecydowanym krokiem wkracza już na drogi uspołecznienia poprzez zmianę struktury gospodarczej w postaci przymusu cechowego i utworzonych okręgowych związków cechowych. Zmienia przestarzałą nieruchliwą strukturę produkcji przy pomocy reglamentacji zaopatrzenia i zbytu, przez organizowanie spółdzielni cechowych oraz włączenia rzemiosła do ogólnopaństwowego planu gospodarczego w ramach tzw. transakcji wiązanych. Tymi drogami podciąga się rzemiosło z pewnego marazmu na wyżyny, że nabiera stopniowego rozpędu pobudzanego przez wzrastającą dynamikę produkcji.

Pełną dynamikę produkcji osiągniemy dopiero wtedy, kiedy nasze cechy i szkoły zawodowe wychowają jednolite kadry świadomego młodego narybku, fachowo zdolnego podjąć nowoczesną produkcję przez zawodowe przygotowanie. Na tę drogę już rzemiosło wkroczyło i kroczyć będzie aż do osiągnięcia pełnego celu. To jest zadaniem dnia dzisiejszego, to jest jutro naszej przyszłości.

Niech żyje Zjednoczona Partia Robotnicza, niech żyje lud pracujący, niech żyje rzemiosło polskie w zbrataniu z masami pracującymi w wolnej demokratycznej Polsce kroczącej na pewnej i niezachwianej drodze ku sprawiedliwemu ustrojowi socjalistycznemu.

Henryk Łukaszewski
Sekretarz Komitetu PPR
Samodzielnego Rzemiosła

Na Dzień Zjednoczenia

Całe społeczeństwo polskie, a szczególnie świat pracy, wita z wielką radością historyczny akt zjednoczenia ruchu robotniczego, które następuje przez połączenie się Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej w dniu 15 grudnia br.

Akt ten położy raz na zawsze kres rozbiciu klasy robotniczej w Polsce. Posiada on wielkie znaczenie dla przyszłości naszego narodu. Przez skonsolidowanie się ruchu robotniczego, nastąpi szybsza realizacja socjalizacji kraju.

My, rzemieślnicy — peperowcy witamy z radością i dumą zjednoczenie obu partii również i w naszych szeregach. Postępowe ugrupowania rzemieślnicze P. P. R. i P. P. S. przez połączenie się i pod kierownictwem Zjednoczonej Partii staną się silną organizacją, która przez swoją uczciwą i wydajną pracę wniesie poważny wkład w dzieło odbudowy kraju i jego zagospodarowanie. Organizacja partyjna Zjednoczonej Partii rzemiosła skupiać będzie drobnych rzemieślników, przeciwstawiając się wszelkim przejawom kapitalizacji w rzemiośle.

My drobni rzemieślnicy wspólnie z robotnikiem i małorolnym chłopem mamy poważne zadanie do spełnienia na polu wychowania nowego rzemieślnika — obywatela, który będzie rozumiał, że jego warsztat pracy nie jest jedynie ośrodkiem zarobkowania, ale ma służyć całemu społeczeństwu i produkować w ramach gospodarki uspołecznionej.

Na Dzień Zjednoczenia my rzemieślnicy ugrupowań postępowych zobowiązujemy się swą pracą i wypełnianiem swych obowiązków społecznych wykonać te zadania, które stawia przed nami Polska Zjednoczona Partia Robotnicza.

Wojciech Fiołka

Wiceprezes Zw. Izb Rzemieślniczych

DO RZEMIOSŁA

Wiekopomny dzień 15-go grudnia 1948 r. to dzień chwały i potęgi Polski Ludowej-Demokratycznej. Przez zjednoczenie obu potężnych partii robotniczych, naród polski w oparciu o demokrację wielkich narodów słowiańskich, buduje sobie przyszłość bez wojen, mordów, pożogi i męczeństwa. Robotnik, chłop, inteligent pracujący, łączy się pod sztandarami sprawiedliwości społecznej. Nam rzemieślnikom samoistnym, nie wolno stać na uboczu. My także zaliczamy się do tej potęgi, której na imię „Świat Pracy". Zajrzyjcie do sumień waszych! Niech rozum wskaże Wam właściwą drogę, po której kroczyć należy. Warsztaty Wasze wzmożoną pracą niech przyczynią się do szybkiej odbudowy naszej Ojczyzny.

Bilanse bankowe

Dokonana w 1945 r. częściowa reforma bankowości, poddająca aparat bankowy kontroli Państwa, zmniejszająca ilość banków do dziewięciu i rozgraniczająca zakres działania tych banków — była wstępem do właściwej reformy, koniecznej ze względu na zmiany społeczno-gospodarcze, jakie zaszły po wojnie w Polsce. Wraz z szybkim postępem socjalizacji gospodarki narodowej, opartej na centralnym planowaniu, okazała się potrzeba przeprowadzenia dalszej reformy bankowości, która odpowiadałaby w pełni duchowi czasu.

Dla zrealizowania tego postulatu zostały wydane trzy dekrety, które rozwiązują zagadnienie bankowości w Polsce i stawiają je na właściwej w naszym ustroju płaszczyźnie. Są to:

1. dekret z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych (Dz. U. R. P, nr 52, poz. 410),
2. dekret z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucji kredytu długoterminowego (Dz. U. R. P. nr 52, poz. 411), oraz
3. dekret z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. nr 52, poz. 412).

Dekrety powyższe weszły w życie z dn. 12 listopada 1948 r.

I. Pierwszy dekret dotyczy likwidacji przedsiębiorstw bankowych powstałych przed dn. 1. 9. 1939 r. Dekret ten przewiduje powołanie Naczelnego Likwidatora i likwidatorów poszczególnych przedsiębiorstw bankowych, oraz ustala zakres ich działania.

W dekrecie są unormowane następujące sprawy związane z likwidowanymi przedsiębiorstwami bankowymi: otwarcie postępowania likwidacyjnego i wezwanie wierzycieli oraz dłużników; sposób zgłaszana wierzytelności; ustalanie listy zgłoszonych i przyjętych wierzytelności; zarzuty, decyzje i odwołania w związku z ustaloną listą; sposób przerachowania wierzytelności i zobowiązań pieniężnych (w złotych, złotych w złocie, guldenach gdańskich, markach niemieckich i walutach obcych); umorzenie odsetek od zobowiązań; prawo dokonania potrąceń przez wierzycieli; plan, sposób i kolejność zaspokajania należności z funduszów likwidowanego przedsiębiorstwa; zarzuty, decyzje i odwołania dotyczące ustalonego planu; sposób sprzedaży nieruchomości, ruchomości i papierów wartościowych; dyspozycja nadwyżką powstałą po pokryciu kosztów postępowania likwidacyjnego oraz po zaspokojeniu wierzycieli; miejsce, czas i sposób wypłaty wierzytelności oraz należności właścicieli, udziałowców i akcjonariuszów; sposób i czasokres podjęcia sum nieodebranych; zamknięcie postępowania likwidacyjnego i wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru sądowego.

II. Drugi dekret wymienia 15 Towarzystw i Ziemstw Kredytowych, których likwidację przeprowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego pod nadzorem Komisarza Rządowego do spraw likwidacji instytucyj kredytu długoterminowego oraz pełnomocników i zastępców pełnomocników likwidatora. Podane w tym dekrecie postępowanie likwidacyjne jest podobne do postępowania określonego w dekrecie pierwszym.

III. Trzeci dekret stanowi, że do wykonywania czynności bankowych są powołane wyłącznie:

a) **banki państwowe** (będące osobami prawnymi prawa publicznego),
b) **banki w formie spółek akcyjnych,**
c) **spółdzielnie kredytowe.**

Wszystkie banki i spółdzielnie kredytowe podlegają Ministrowi Skarbu.

Dekret przewiduje istnienie siedmiu banków (w tym 6 państwowych i jednego we formie spółki akcyjnej) oraz trzech rodzajów spółdzielni kredytowych.

W myśl dekretu będą funkcjonowały następujące **banki państwowe:**

1. **Narodowy Bank Polski** (emituje bilety bankowe będące prawnym środkiem płatniczym, zaopatruje życie gospodarcze kraju w środki obrotowe bezpośrednio wzgl. za pośrednictwem innych banków, ześrodkowuje obroty kasowe Skarbu Państwa, sporządza plany gospodarki finansowej i kontroluje ich wykonanie przez banki i spółdzielnie kredytowe, kontroluje gospodarkę finansową jednostek gospodarczych finansowych przez siebie oraz innych jednostek gospodarczych w zakresie ustalonym przez Ministra Skarbu, wykonuje inne zadania poruczone mu przez Ministerstwo Skarbu);

2. **Bank Inwestycyjny** (emituje obligacje, koncentruje środki finansowe, na inwestycje i administruje nimi, finansuje bezpośrednio inwestycje i je kontroluje, kontroluje finansowanie inwestycyj przekazanych do realizacji innym bankom, zaopatruje w środki obrotowe przedsiębiorstwa budowlane i kontroluje gospodarkę finansową tych przedsiębiorstw);

3. **Bank Rolny** — (finansuje rolnictwo w zakresie kredytów obrotowych i inwestycyjnych oraz kontroluje gospodarkę finansową rolnictwa, sprawuje nadzór nad gminnymi kasami spółdzielczymi);

4. **Bank Komunalny** — (finansuje związki samorządu terytorial., ich przedsiębiorstwa i zakłady w zakresie kredytów obrotowych oraz kontroluje ich gospodarkę finansową, finansuje inwestycje związków samorządu terytorialnego, ich przedsiębiorstw i zakładów, obsługuje Samorządowy Fundusz Wyrównawczy);

5. **Bank Rzemiosła i Handlu — (finansuje w zakresie kredytów obrotowych rzemiosło, drobny przemysł i handel oraz kontroluje gospodarkę finansową osób korzystających z tych kredytów, finansuje inwestycje w zakresie zleconym przez Bank Inwestycyjny, nadzoruje miejskie spółdzielnie kredytowe);**

6. **Powszechna Kasa Oszczędności** (ześrodkowuje oszczędności, koncentruje obrót przekazowo-czekowy w kraju oraz sprawuje nadzór nad pracowniczymi kasami spółdzielczymi).

Banki wymienione wyżej pod pkt. 2—6 rządzą się na podstawie statutów nadanych przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Skarbu. Na czele każdego z tych banków stoi dyrekcja z naczelnym dyrektorem. Banki powyższe nie podlegają wpisowi do rejestru handlowego.

Księgi banków i inne zapiski wchodzące w skład księgowości oraz wyciągi z ksiąg i zapisków, uwierzytelnione przez banki, mają moc dowodową dokumentów publicznych. Dokumenty stwierdzające zobowiązania z oświadczeniem banku, że oparte na nich roszczenia są wykonalne i prawnie dojrzałe do egzekucji, mają moc prawną tytułów egzekucyjnych. Klauzulę wykonalności nadaje tym tytułom właściwy sąd grodzki według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Minister Skarbu może tworzyć organy opiniodawcze i doradcze tak dla spraw wykonywania polityki bankowej i kredytowej, jak i dla spraw szczególnych i terenowych. W skład tych organów wejdą przedstawiciele zainteresowanych ministerstw i instytucyj.

Minister Skarbu określi w drodze rozporządzeń daty rozpoczęcia działalności wymienionych wyżej banków państwowych.

Dekret przewiduje założenie jednego **banku w formie spółki akcyjnej.** Będzie nim: **Bank Handlu Zagranicznego** (dla finansowania obrotów handlowych z zagranicą, usług morskich i portowych oraz dla wykonywania kontroli finansowej odnośnych przedsiębiorstw).

Poza wyszczególnionymi bankami będą istniały następujące **spółdzielnie kredytowe:**

1. **gminne kasy spółdzielcze** (będące samopomocowymi instytucjami obsługi potrzeb finansowych rolników na terenie jednej lub kilku gmin wiejskich i stanowiące zarazem organ pomocniczy Banku Rolnego);
2. **pracownicze kasy spółdzielcze** (tworzone przy zakładach pracy, związkach i organizacjach zawodowych, będące samopomocowymi instytucjami finansowymi świata pracy);
3. **miejskie spółdzielnie kredytowe — (będące samopomocowymi instytucjami obsługi potrzeb finansowych ludności miejskiej, w szczególności rzemiosła i stanowiące zarazem organ pomocniczy Banku Rzemiosła i Handlu).**

Minister Skarbu ustali wzorcowe statuty dla spółdzielni kredytowych po wysłuchaniu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

Od dnia 12 listopada 1948 r. tworzenie nowych spółdzielni kredytowych może nastąpić jedynie na podstawie zezwoleń właściwych central.

Centralami (finansowymi, organizacyjnymi i rewizyjnymi) są

1. Bank Rolny — dla gminnych kas spółdzielczych,

2. Powszechna Kasa Oszczędności — dla pracowniczych kas spółdzielczych,

3. Bank Rzemiosła i Handlu — dla miejskich spółdzielni kredytowych.

Wymienione centrale powołują w porozumieniu z Centralnym Związkiem Spółdz.elczym organy instrukcyjno-rewizyjne spółdzielni kredytowych.

Minister Skarbu zatwierdza ogólny plan rozmieszczenia spółdzielni kredytowych, sporządzony przez w. w. centrale.

Związek Komunalnych Kas Oszczędności R. P. przestaje istnieć, a jego prawa i obowiązki oraz majątek przechodzą na Narodowy Bank Polski z dniem 12. 11. 1948 r.

Majątek (aktywa i pasywa) komunalnych kas oszczędności przechodzi z tym samym dniem bez odszkodowania na własność Państwa, a komunalne kasy oszczędności zostają podporządkowane pod względem organizacyjnym, personalnym, finansowym i rewizyjnym Narodowemu Bankowi Polskiemu.

W terminach ustalonych przez Ministra Skarbu przechodzą w stan likwidacji wzgl. ulegają przekształceniu istniejące przedsiębiorstwa bankowe państwowe, przedsiębiorstwa bankowe w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321, oraz z 1946 r. Nr 2, poz. 10), Bank Gospodarstwa Spółdzielczego, Komunalne Kasy Oszczędności, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu wraz z Komunalnym Bankiem Kredytowym w Poznaniu, Wojewódzki Bank Pożyczkowy w Poznaniu, Gminne Kasy Pożyczkowo-Oszczędnościowe oraz wszelkiego rodzaju kasy przezorności i instytucje o podobnym charakterze.

Dalsze przepisy omawianego dekretu dotyczą: sposobu likwidacji wzgl. przekazania nieruchomości i ruchomości oraz aktywów i pasywów (rachunku „starego"), „okupacyjnego" i polskiego), zwolnienia od opłat i podatków, odpowiedzialności wspólników przedsiębiorstw, pokrycia niedoborów itp.

Po przeorganizowaniu banków w myśl omówionych wyżej zasad stosunki finansowe i kredytowe w Kraju ułożą się na poziomie optymalnym, pozwalając instytucjom kredytowym dotrzymać kroku w ogólnym zrywie gospodarczym Narodu.

Podatek obrotowy

Od dnia 1 stycznia 1949 r. obowiązują na terenie całego Państwa przepisy dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 413).

Podajemy poniżej postanowienia tego dekretu odnoszące się do rzemiosła:

1. Podmiot opodatkowania.

Obowiązek podatkowy ciąży na osobach fizycznych i prawnych oraz spadkach nieobjętych, wykonujących określone w dekrecie świadczenia.

Obowiązkowi podatkowemu podlegają również **spółki** jawne, spółki komandytowe oraz spółki nie będące spółkami handlowymi, jeżeli świadczenia takie są wykonywane przez te spółki.

Obowiązek podatkowy istnieje niezależnie od tego, czy wykonywanie świadczeń odbywa się z zachowaniem warunków prawem przepisanych (t. zn. rzemieślnik ma obowiązek opłacania podatku niezależnie od tego czy wykonuje rzemiosło legalnie, otrzymał karty: rzemieślniczą i rejestracyjną, posiada odpowiednio pod względem higienicznym i technicznym urządzony warsztat i t. p.).

2. Przedmiot opodatkowania.

Podatkowi podlegają prywatno-prawne, zawodowe i odpłatne świadczenia rzeczy i usług, wykonywane na obszarze Rzeczypospolitej.

W przypadku likwidacji przedsiębiorstwa podatkowi podlega także wartość towarów (półwyrobów) będących z przeznaczenia przedmiotem obrotu handlowego tego przedsiębiorstwa. Wartość tych towarów (półwyrobów), obliczona według cen rynkowych, jest wówczas uważana jako obrót. (Dokonywana następnie sprzedaż tych towarów nie podlega oddzielnemu opodatkowaniu przy zachowaniu warunków określonych w rozporządzeniu Ministra Skarbu).

3. Zwolnienia od podatku.

Wolne są od podatku m. in.:

a) świadczenia wykonywane przez prowadzone wzgl. utrzymywane przez zrzeszenia działające na podstawie prawa o stowarzyszeniach lub prawa przemysłowego: biblioteki, czytelnie, świetlice, muzea, galerie sztuki i przedsięwzięcia wystawowe;

b) świadczenia wykonywane przez prowadzone wzgl. utrzymywane przez powyższe zrzeszenia bursy, internaty itp., urządzenia o celach opieki społecznej, jeżeli te świadczenia są wykonywane na rzecz osób korzystających z opieki;

c) świadczenia prowadzonych przez te zrzeszenia kas pomocy swym członkom (np. świadczenia emerytalne, pożyczkowo-oszczędnościowe, pogrzebowe itp.;

d) przemysł ludowy i domowy oraz prace chałupnicze albo rzemieślnicze, wykonywane ubocznie przez rolników lub pracowników rolnych osobiście albo z udziałem najwyżej jednego członka najbliższej rodziny;

e) świadczenia wykonywane przez członków spółdzielni — rzemieślników, chałupników oraz osoby trudniące się przemysłem ludowym lub domowym na rachunek spółdzielni rzemieślniczych;

f) sprzedaż eksportowa, dokonywana na rachunek własny, pod warunkiem udowodnienia osiągniętych z niej obrotów prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi i przepisanymi dokumentami;

g) świadczenia na rzecz firm zagranicznych, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego pod warunkami jak w pkt. f);

h) świadczenia spełnione za wynagrodzeniem, do którego mają zastosowanie przepisy o podatku od wynagrodzeń;

i) czynności polegające przeważnie na pracy fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie lub przerób i które też nie są rzemiosłem w rozumieniu prawa przemysłowego.

4. Podstawa opodatkowania.

Podstawą opodatkowania jest obrót tj. odpłata za świadczenie, będące przedmiotem podatku.

W przypadku wykonania częściowego, jeżeli umowa o świadczenie nie zawiera danych, które by umożliwiły określenie należności za spełnione świadczenia — obrót stanowi zapłata rzeczywiście otrzymana w roku podatkowym.

Przy świadczeniach, polegających, na wykonywaniu robót budowlanych, w przypadku wystawienia rachunków zaliczkowych (przejściowych) — obrotem jest suma, wynikająca z tych rachunków.

Nie wlicza się do obrotu podatków oraz opłat, które obciążają lub mogą obciążyć obrót. Podatek obrotowy nie podlega jednak wyłączeniu z obrotu.

Wyłącza się z obrotu po udowodnieniu prawidłowo prowadzonymi księgami: koszty przewozu i ubezpieczenia towarów wyłożone za nabywcę, wartość zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont, sumę odsetek prolongacyjnych pobranych przy świadczeniach rzeczy, a przy świadczeniach, polegających na wykonywaniu robót budowlanych — również kwoty skreśleń z rachunków, dokonanych przez zleceniodawcę, jeżeli zwrot towaru, udzielenie bonifikaty lub skonta, pobranie odsetek prolongacyjnych albo skreślenie z rachunku dotyczy świadczeń dokonanych w tym samym roku podatkowym, w którym powstał obrót lub w roku poprzedzającym rok podatkowy.

5. Ogólne stawki podatku.

Stawki podatku wynoszą m. in.:

od obrotów:	stawka podatku:
1. spółdzielni, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego i zrzeszających rzemieślników, chałupników, oraz osoby trudniące się przemysłem ludowym lub domowym ze sprzedaży lub wymiany wyrobów gotowych, wytworzonych sposobem rzemieślniczym przez spółdzielnię lub na jej rachunek przez jej członków (podatek od świadczeń spółdzielni pracy)	1.5%
2. ze sprzedaży lub wymiany nabytych w tym celu i nie przerobionych towarów (podatek od świadczeń handlu prywatnego)	2.5%
3. **ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych na rachunek własny lub na zamówienie kontrahenta we własnym lub obcym przedsiębiorstwie** — (podatek od świadczeń rzeczy i usługi rzemieślnika)	3.5%
4. przedsiębiorstw budowlanych	4 %
5. **z tytułu świadczeń usług polegających na wytwarzaniu, przerobie lub naprawie rzeczy,** (podatek od świadczeń samych usług rzemieślnika),	
6. wszystkich nie wymienionych w punktach poprzedzających	5 %

Nie uważa się za przerób towaru czynności przygotowawczych, dokonywanych zgodnie z istniejącymi zwyczajami przed sprzedażą tych towarów w przedsiębiorstwach przemysłowych.

6. Stawki podatku od wytworów akcyzowych.

Od obrotów, osiągniętych przez producenta oraz importera ze sprzedaży lub wymiany, zarówno połączonej jak i nie połączonej ze świadczeniem usług, m. in. następujących towarów oraz ich namiastek i ekstraktów — stawki podatku wynoszą:

towar	stawka podatku
a) wino musujące gronowe	35%
b) wino gazowe gronowe	30%
c) wino gronowe	25%
d) wino owocowe musujące i gazowane	15%
e) wino owocowe, moszcz winny i miód pitny	10%
f) cukier skrobiowy (również i w wyrobach)	40%
g) sztuczne środki słodzące	20%
h) kwas octowy	25%

Dekret szczegółowo określa pojęcia: ekstraktu i namiastki, oraz cukru skrobiowego, sztucznych środków słodzących, kwasu octowego itp.

7. Stawki podatku od towarów luksusowych.

Stawki podatku od obrotów osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany konsumentom, z wyjątkiem sprzedaży do dalszej odsprzedaży, wytwarzania lub przerobu m. in. następujących towarów:

a) kamieni szlachetnych i półszlachetnych, pereł, korali i bursztynów, wszelkich wyrobów z platyny, złota i srebra oraz stopów tych metali, wyrobów pozłacanych, wyrobów z kości słoniowej, masy perłowej i szyldkretu, oraz wyrobów, do których jako część składowa wchodzą wymienione wyżej przedmioty,

b) wyrobów kryształowych, marmurowych i alabastrowych,

c) wyrobów z jedwabiu naturalnego oraz pończoch gazowych, perlonów, nylonów itp.,

d) futer szlachetnych (jak bobrowe, wydrowe, karakułowe itp.) i wyrobów z tych futer,

e) powozów, przeznaczonych do prywatnego użytku,

wynoszą:

A) 11,5% — od obrotów określonych wyżej w pkt. 1 (spółdzielnie pracy),

B) 12,5% — od obrotów określonych wyżej w pkt. 2 (handel prywatny),

C) 13,5% — od obrotów określonych wyżej w pkt. 3 (rzemiosło, towar rzemieślnika),

D) 15% — od obrotów określonych wyżej w pkt. 6 (inni).

Minister Skarbu może wprowadzić zmiany i uzupełnienie listy towarów luksusowych i w razie wątpliwości rozstrzyga on, czy znajdujący się w obrocie handlowym artykuł należy do towarów luksusowych.

8. **Zastosowanie właściwych stawek podatku.**

Jeżeli podatnik wykonuje świadczenia kilku rodzajów, podlegających różnym wymienionym wyżej stawkom, do każdego rodzaju świadczeń stosuje się stawkę właściwą dla danego rodzaju świadczenia.

Świadczenie usługi połączone ze świadczeniem nabytych lub wytworzonych w tym celu towarów podlega stawce właściwej dla świadczenia usług.

Jeżeli przerabiający lub zużywający używa nabytego towaru niezgodnie z przeznaczeniem, które było podstawą zastosowania niższej stawki podatku lub nabycia towaru po niższej cenie, obowiązany jest uiścić dopłatę do najwyższej stawki podatku lub do najwyższej ceny towaru.

9. **Zwiększenie stawki podatku.**

Wymienione wyżej w pkt. 2)—6) **stawki podatku podwyższa się o 50%** w przypadku, **gdy podatnik**, obowiązany do prowadzenia ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych, **ksiąg, tych w ogóle nie prowadzi albo też te księgi nie zostaną uznane za dowód lub zostaną pominięte przy ustalaniu podstawy opodatkowania.**

W przypadku rozpoczęcia prowadzenia ksiąg w ciągu roku podatkowego podwyżka stawek ustaje z końcem miesiąca, w którym rozpoczęto prowadzenie ksiąg.

10. **Obowiązek podatkowy.**

Rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, w którym powstaje obrót podatkowy.

Obowiązek podatkowy **powstaje** zasadniczo z chwilą rozpoczęcia wykonywania świadczeń podlegających podatkowi.

Obowiązek podatkowy, **kończy się** z reguły z upływem roku podatkowego, w ciągu którego zaprzestano wykonywania świadczeń podlegających podatkowi lub ukończono rozrachunek z tytułu dokonanych świadczeń.

11. **Zaliczki na podatek.**

Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń wprowadzać **obowiązek wpłacania zaliczek** na podatek **oraz przedpłat na poczet tych zaliczek** dla wszystkich lub niektórych grup podatników. Rozporządzenia te określą sposób obliczania zaliczek i terminy ich płatności oraz podstawę ustalania wysokości przedpłat na zaliczki, termin i tryb ich uiszczania.

Różnica pomiędzy ustaloną przez władzę wymiarową za rok podatkowy kwotą podatku a kwotą należnych zaliczek płatna jest w ciągu miesiąca od dnia doręczenia decyzji ustalającej zobowiązanie podatkowe.

12. **Skutki nieopodatkowania świadczeń.**

W razie nieopodatkowania świadczeń rzeczy lub uzasadnionego podejrzenia co do ich nieopodatkowania władza podatkowa ma prawo zająć te rzeczy, o ile pozostają one jeszcze w obrocie handlowym, bez względu na prawa osób trzecich celem pokrycia należności podatkowej. Przepis ten nie ma zastosowania, gdy te osoby udowodnią, że powyższe świadczenia zostały już opodatkowane lub, że nabyły swe prawa do rzeczy w dobrej wierze. Zajęcie i sprzedaż tych rzeczy odbywa się w trybie egzekucji administracyjnej.

Minister Skarbu może nałożyć obowiązek składania zabezpieczenia należności podatkowej przez osoby, które wytwarzają, przerabiają lub zużywają towary, stanowiące przedmiot świadczenia obciążonego podatkiem obrotowym, w przypadku:

a) nabywania towaru do przerobu lub zużycia za zwolnieniem od podatku lub za niższą stawką, albo po niższej cenie, jeżeli ulgi te są uzależnione od przeznaczenia towaru do określonego celu,
b) gdy przedsiębiorstwo nie stanowi własności podatnika,
c) gdy istnieje uzasadniona obawa, że podatek nie zostanie uiszczony w przepisanym terminie i w należnej wysokości.

Koszty zabezpieczenia w przypadkach określonych w pkt. a) i b) ponosi podatnik.

13. **Ryczałt podatkowy.**

Minister Skarbu może w drodze rozporządzenia **zryczałtować pobór podatku od niektórych grup podatników nie prowadzących ksiąg handlowych**, bez ustalenia sum obrotu w poszczególnym przypadku. Ryczałtem mogą być objęte równocześnie podatek oraz opłata za kartę rejestracyjną.

Minister Skarbu jest uprawniony do określania w drodze rozporządzeń dla niektórych grup podatników nie prowadzących ksiąg handlowych, sposobu zryczałtowania podatku w stosunku procentowym do otrzymywanych przez podatników kwot za wykonane świadczenia.

14. **Scalenie podatku.**

Minister Skarbu jest upoważniony do wprowadzenia w drodze rozporządzeń w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami scalonego podatku obrotowego od obrotów, wynikających ze sprzedaży poszczególnych rodzajów towarów przez poszczególnych podatników, od wszystkich lub niektórych faz i rodzajów obrotów. Stawki tego podatku mogą być ustalone od jednostki wagi lub sztuki.

15. **Nadzwyczajne zwolnienia od podatku.**

Minister Skarbu może w drodze rozporządzeń zwalniać od podatku całkowicie lub częściowo poszczególne rodzaje świadczeń (towarów) w całym Państwie lub na poszczególnych jego obszarach i określać warunki całkowitego lub częściowego zwolnienia od podatku.

Urząd Skarbowy może zwolnić od podatku podatników, których podatek nie przewyższa kwoty 5.000 zł w stosunku rocznym.

16. **Karty rejestracyjne.**

Obowiązek podatkowy należy co roku zgłosić. Obowiązek zgłoszenia nie dotyczy osób wykonujących wyłącznie świadczenia zwolnione od podatku.

Zgłoszenie potwierdza się przez wydanie karty rejestracyjnej:

a) **na każde przedsiębiorstwo** wykonywane bez utrzymywania oddzielnych zakładów,
b) na każdy należący do przedsiębiorstwa **oddzielny zakład handlowy**, usługowy, przemysłowy, i rzemieślniczy oraz na każdy **oddzielny skład**,
c) na każde przedsiębiorstwo handlu obnośnego, rozwoźnego i jarmarcznego oraz na każde zajęcie zawodowe i wszelkie inne zatrudnienie o celach zarobkowych.

Za oddzielny zakład handlowy lub usługowy, uważa się stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte pomieszczenie, albo część takiego pomieszczenia, albo dwa lub więcej ze sobą bezpośrednio połączonych lub znajdujących się w obrębie jednego obejścia pomieszczeń, w których dokonywa się czynności handlowych lub usługowych.

Za oddzielny zakład przemysłowy (wytwórnie, pracownie, warsztat, zakład rzemieślniczy) uważa się stałe lub ruchome, zamknięte lub otwarte pomieszczenie albo część takiego pomieszczenia, albo też dwa lub więcej pomieszczeń, bądź znajdujących się w obrębie jednego obejścia, bądź też stanowiących jednolity zespół gospodarczy i służący do jednolitego rodzaju produkcji lub choćby do kilku rodzajów, jeżeli stanowią one kolejne stopnie obróbki albo przerobu tych samych materiałów i wytworów lub znajdują się w związku uzasadnionym potrzebami głównej produkcji.

Za **oddzielny skład** uważa się zamknięte lub otwarte pomieszczenie, albo część takiego pomieszczenia albo dwa lub więcej bezpośrednio połączonych ze sobą pomieszczeń poza obrębem zakładu, służących wyłącznie do przechowywania, przesuszania, oczyszczania, sortowania, brakowania, przeładowywania lub pakowania towarów przeznaczonych do sprzedaży, jak również do przechowywania maszyn, narzędzi, surowców i materiałów niezbędnych do produkcji, tudzież zapasów żywności, odzieży itp. artykułów służących do zaopatrywania własnych robotników.

Stoiska, kiosku lub innego pomieszczenia na targach, jarmarkach i wystawach gospodarczych nie uważa się za oddzielny zakład.

Za **obejście** uważa się wszelkiego rodzaju budynki i budowle wraz z podwórzami, placami składowymi, przejściami, dojazdami itp. gruntami przylegającymi do budynków i budowli, o ile należą one do jednej osoby lub kilku osób w częściach ułamkowych i nie są przedzielone ulicą, placem publicznym lub obcą własnością.

Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu służy prawo określania w drodze rozporządzeń poszczególnych rodzajów zakładów, jako handlowych, przemysłowych, bądź usługowych.

Dla zakładu, w którym wykonywane są różnorodne świadczenia (handel, wytwórczość, usługi), **istnieje obowiązek uzyskania odrębnych kart rejestracyjnych, odpowiednich dla poszczególnych rodzajów świadczeń.**

Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego w obrębie jego obejścia prowadzi także zakład handlowy celem sprzedaży w nim wytworów własnej produkcji, zakładu handlowego nie uważa się wówczas za oddzielny zakład.

Nie uważa się również za oddzielny zakład, jeżeli w obrębie obejścia zakładu rzemieślniczego prowadzona jest także sprzedaż wytworów produkcji obcej, związanych z wykonywanym rzemiosłem, o ile obroty osiągane z tej sprzedaży nie przekraczają 10% całkowitego obrotu zakładu.

17. **Opłaty za karty rejestracyjne.**

Opłaty za karty rejestracyjne wynoszą rocznie:

a) **od zakładów rzemieślniczych**, przemysłowych, handlowych i usługowych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych	7.500 zł
b) **od zakładów rzemieślniczych**, przemysłowych, handlowych i usługowych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg uproszczonych	5.000 zł
c) od pozostałych zakładów handlowych i usługowych	3.000 zł
d) od pozostałych **zakładów rzemieślniczych** i przemysłowych	1.500 zł
e) **od składów**	500 zł

Gdy obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych powstaje w ciągu roku podatkowego, na podatniku ciąży obowiązek dopłaty do uiszczonej pierwotnie opłaty za kartę rejestracyjną w ciągu tygodnia, licząc od dnia powstania obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych lub uproszczonych. Dopłatę uiszcza się w stosunku całorocznym, jeżeli obowiązek powstał przed dniem 1 lipca, w stosunku zaś półrocznym, jeżeli obowiązek ten powstał w dniu lub po dniu 1 lipca.

Opłaty za karty rejestracyjne uiszcza się na każdy rok podatkowy w miesiącu grudniu roku poprzedniego.

Jeżeli wykonywanie przedsiębiorstwa lub zajęcia rozpoczęto albo też zakład lub skład otworzono **w ciągu roku podatkowego**, opłatę za kartę rejestracyjną należy uiścić przed rozpoczęciem działalności. Opłata za kartę rejestracyjną wynosi pełną wyżej określoną kwotę, jeżeli działalność rozpoczęto przed dniem 1 lipca, a połowę tej kwoty, jeżeli działalność rozpoczęto w dniu lub po dniu 1 lipca.

Od przedsiębiorstw wykonywanych **w miejscowościach uzdrowiskowych i leczniczych sezonowo**, tj. nie dłużej niż przez 6 miesięcy w ciągu roku, można uiszczać opłaty za karty rejestracyjne w wysokości połowy kwoty podanej wyżej. **W innych miejscowościach od przedsiębiorstw sezonowych** można uiszczać opłaty za karty rejestracyjne w wysokości połowy wyżej określonej opłaty za zezwoleniem właściwego urzędu skarbowego. Jeżeli przedsiębiorstwo wykonywane jest w dalszym ciągu po upływie okresu sześciomiesięcznego na podatniku ciąży obowiązek dopłacenia różnicy między opłatą całoroczną i półroczną w ciągu siedmiu dni od upływu okresu sześciomiesięcznego.

Karta rejestracyjna jest ważna w okresie i miejscu wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu) lub zajęcia albo posiadania składu, wymienionych w karcie. **I nie może być odstąpiona przez osobę, dla której została wydana.**

Jeżeli **przedsiębiorstwo** (zakład) lub skład **obejmuje wskutek śmierci właściciela jego spadkobierca**, nie powoduje to w takim wypadku obowiązku uiszczenia nowej opłaty za kartę rejestracyjną pod warunkiem zawiadomienia o tym zdarzeniu właściwego urzędu skarbowego w ciągu siedmiu dni, licząc od dnia objęcia przedsiębiorstwa (zakładu) lub składu. Ma to również odpowiednie zastosowanie w przypadku przekształcenia przedsiębiorstwa jednoosobowego w spółkę jawną, w razie przystąpienia nowego wspólnika lub wystąpienia wspólnika ze spółki jawnej, a także przy połączeniu się (fuzji) dwu lub więcej osób prawnych.

Zmiana miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu), składu lub zajęcia nie powoduje obowiązku ponownego uiszczania opłaty za kartę rejestracyjną pod warunkiem zawiadomienia w ciągu siedmiu dni, licząc od dnia rozpoczęcia czynności związanych z przeniesieniem zarówno urzędu skarbowego, który wydał kartę, jak i urzędu skarbowego właściwego dla nowego miejsca wykonywania przedsiębiorstwa (położenia zakładu, składu) lub zajęcia.

W przypadku zaginięcia karty rejestracyjnej urząd skarbowy, który wydał kartę wystawi na prośbę podatnika zaświadczenie stwierdzające uiszczenie opłaty za kartę rejestracyjną.

18. **Przepisy końcowe.**

Omawiany dekret wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1949 r. z wyjątkiem przepisów dotyczących:

a) kart rejestracyjnych — które weszły w życie z dniem ogłoszenia dekretu, tj. 12. 11. 1948;
b) stawek podatków od wytworów akcyzowych i towarów luksusowych — co do których rozporządzenie Ministra Skarbu określi dzień wejścia ich w życie. Do czasu wydania tego rozporządzenia od tych wytworów i towarów będzie pobierany podatek obrotowy przy zastosowaniu ogólnych stawek podatku.

SKRZYNKA ZAPYTAŃ

Pytanie:

Otrzymałem pożyczkę inwestycyjną na remont mojej piekarni. Czy w związku z tym jestem zobowiązany nadal płacić na Społ. Fundusz Oszczędnościowy, lub czy jestem w czasie spłaty pożyczki uwolniony z obowiązku płacenia na ten fundusz?

Odpowiedź:

Jedno nie ma z drugim nic wspólnego. Jeżeli Pan z mocy ustawy podlega obowiązkowi wpłaty na ten fundusz, to fakt otrzymania pożyczki inwestycyjnej nie zwalnia Pana z tego obowiązku.

Pytanie:

Klient winien mi jest za wykonanie pracy kwotę 2.000 zł. Kwota ta figuruje już w książce jako obrót. Mimo upomnień ów klient nie płaci. Co mam w tym wypadku zrobić, aby przyjść do moich pieniędzy?

Odpowiedź:

Najsampierw należy wysłać list polecony z wezwaniem dłużnika o zapłatę, wyznaczając termin. Po upływie terminu, skoro należność nie wpłynęła, należy wnieść do sądu o wydanie nakazu zapłaty, jeżeli dłużnik nie złoży sprzeciwu od nakazu zapłaty, otrzyma on na wniosek klauzulę wykonawczą — jeżeli dłużnik złoży sprzeciw, wyznaczony będzie termin przed sądem, gdzie Pan udowodnić musi słuszność swej pretensji. Sąd uznając pretensję Pana za słuszną, wyda klauzulę wykonawczą na podstawie której, komornik sądowy ściągnie należność wraz z kosztami.

Pytanie:

Czy mogę być dopuszczony do egzaminu mistrzowskiego w zawodzie tapicerskim, mając za sobą 6 lat praktyki jako czeladnik w zawodzie tapicerskim. Posiadam tylko świadectwo złożenia egzaminu czeladniczego w zawodzie siodlarskim. Nadmieniam jednak, że naukę odbyłem w obu zawodach.

Odpowiedź:

Nie ma przeszkód w zdawaniu egzaminu mistrzowskiego w zawodzie tapicerskim. Do wniosku o dopuszczenie do egzaminu mistrzowskiego należy dołączyć świadectwo ukończenia egzaminu czeladniczego w zawodzie siodlarskim oraz zaświadczenie z którego wynika, że Pan pracował w zawodzie tapicerskim przez dłuższy czas.

KOMUNIKATY

do wszystkich Cechów z terenu Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy.

Izba Rzemieślnicza przypomina wszystkim cechom, że zapotrzebowanie na **artykuły i surowce na I-gi kwartał i II-gie półrocze 1949 r.** należy złożyć w Wydziale Planowania tut. Izby **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 grudnia 1948 r.**

Izba zwraca uwagę, że zapotrzebwanie należy sporządzać ściśle wg. wzorów i wytycznych, znajdujących się w biurach Okręgowych Związków Cechów.

Zapotrzebowania winny być opracowane na poszczególne surowce i artykuły, oparte na realnych podstawach i wyczerpująco uzasadnione z wymieniem przeznaczenia zapotrzebowanych artykułów z podaniem dla jakich warsztatów, ilości warsztatów i stanu zatrudnienia.

Izba nadmienia, że Cechy które nie nadeślą zapotrzebowań w zakreślonym terminie będą pominięte przy rozdzielnictwie przydzielonych surowców i materiałów.

* * *

Cech Ślusarzy i Blacharzy w Bydgoszczy jak i Cech Mechaników i Optyków w Bydgoszczy zawiadamiają swych członków, iż wspólne biuro oby tych cechów mieści się przy ul. Chwytowo 6 m. 1.

Kącik piekarski

Ciekawostki kartoflane

V

WŁÓKNA Z ŁĘTÓW KARTOFLANYCH.

Jak podaje turyńskie towarzystwo fabrykacji sztucznego włókna, — po długich doświadczeniach, przeprowadzonych w laboratorium fabrycznym przedsiębiorstwa, — udało się uzyskać tyko z łętów kartoflanych.

Próby dały wynik doskonały, tak, że władze zatwierdziły projekt budowy w Turyngii specjalnej fabryki wyrobu włókna z łętów kartoflanych.

Jesienią każdego roku rolnicy saksońscy dostarczają około 5 tysięcy ton suchych łętów dla fabrykacji włókna.

A co się robi z tymi „badylami" u nas?

KARTOFLOM ZASZKODZIŁ DYM Z LOKOMOTYWY.

Na wiosnę 1838 r. parlament Badenii przyjął rządowy wniosek, — projekt budowy państwowej linii kolei żelaznej z Manheim przez Heidelberg, Karlsruhe, Offenburg, Freiburg do Bazylei.

W lipcu miały się rozpocząć roboty ziemne na odcinku Mannheim — Heidelberg, ale podjęto je dopiero w jesieni.

Budowa bowiem „tak wielkiej" linii kolejowej była wówczas rzeczą niesłychaną i budziła wiele zastrzeżeń.

Chłopi znad Neckaru robili trudności z odstąpieniem potrzebnych terenów, obawiając się, że kolej żelazna, przechodząc przez ich pola utrudni dojazd na targi i jarmarki, że bydło przerażone „smokiem" poucieka i w panice połamie nogi, względnie poleci pod parowóz itd.

Ci sami chłopi-rolnicy zrzucili na kolej żelazną odpowiedzialność za szerzącą się wówczas chorobę kartofli, — to dym lokomotywy zaszkodził.

Do powyższego dodać należy, że w r. 1840 statek rzeczny przywiózł Renem pierwszą lokomotywę w Manchester.

A jednak, gdy na jesieni tegoż roku uruchomiono odcinek Mannheim — Heidelberg, pierwszej niedzieli przewieziono 3.000 zachwyconych pasażerów. A kartoflom sąsiedztwo to wcale nie przeszkadzało.

ZIEMNIAKI ŚRODKIEM LECZNICZYM.

Niezliczone dokładne badania naukowe potwierdziły doświadczenia z czasów dawniejszych.

Należy zapamiętać jeszcze jedno wielkie dobrodziejstwo, że wkrótce po wprowadzeniu ziemniaka do Europy, — **zniknęły zachorowania na gnilec**, występujące często epidemicznie, zwrócono uwagę na jego lecznicze działania.

Tak więc jest rzeczą naturalną, że ziemniaki zalecane jako środek leczniczy lub uzupełniający, używany najchętniej w postaci łatwiej do strawienia papki ziemniaczanej.

Stosowana ona jest przede wszystkim przy chorobach żołądka, czerwonce i durze brzusznym, przy wrzodach żołądka dawano ją z pomyślnym wynikiem jako pokarm ochronny.

Obok papki stosuje się często sok, wyciskany z ziemniaków. Umyte szczotką nieobierane kartofle, przeciera się na tarce i wyciska się je przez czyste płótno. Z 5 kg miazgi uzyskuje się 2 l soku, posiadający witaminy „C".

Ponieważ sok ten ma smak ostry i nieprzyjemny, należy go rozcieńczyć mlekiem i cukrem.

Sok daje usługi przy zaparciu, zaburzeniach trawieniowych i nadkwasocie soku żołądkowego. — **Aleksander Wojciechowski.**

Wiadomości Izby Rzemieślniczej w Olsztynie

Szkolnictwo zawodowe w przemyśle skórzanym.

Ilość szkół zawodowych przemysłu skórzanego stale wzrasta. We wrześniu rb. uruchomiona w Otmecie trzyletnią Szkołę Przemysłową dla 100 uczniów, która szkolić będzie kadry przyszłych pracowników przemysłu skórzanego.

W początkach roku 1949 uruchomiona zostanie w Zgorzelcu nowa szkoła Przysposobienia Przemysłowego typu rymarsko-rękawiczniczego, która pomieści około 200 uczniów.

W r. b. do szkół przemysłu skórzanego uczęszcza 1.046 uczniów; w szkołach pracuje 108 wykładowców; jeszcze w r. ub. liczba uczniów tych szkół wynosiła 680, a personel pedagogiczny nie przekraczał 68 osób.

W r. b. wysłano również na przeszkolenie do Czechosłowacji 47 uczniów szkół zawodowych, którzy skierowani zostaną na praktykę do zakładów w Zlinie i Batowanach.

W roku 1948 kadry pracowników przemysłu skórzanego zasilone zostały 193 robotnikami przeszkolonymi w szkołach zawodowych. 25 najzdolniejszych z nich skierowano na dalsze studia do Gimnazjum Przemysłowego w Wierzchucinku.

Skóry w spółdzielniach.

Dla ułatwienia zakupu skóry ludziom pracy, pomiędzy Centralą Przemysłu Skórzanego i CSS została zawarta umowa na sprzedaż skór twardych i wierzchnich. W hurcie sprzedaż skór będą prowadziły oddziały okręgowe „Społem" posiadające koncesję.

Skóra twarda i wierzchnia sprzedawana będzie w spółdzielniach za pokwitowaniem tylko członkom związków zawodowych i to w ilości odpowiadającej jednej parze obuwia lub materiału potrzebnego na naprawę 1 pary obuwia.

Rzemieślnicza Centrala wykonuje roczny plan produkcji.

Rzemieślnicza Centrala Spółdzielczo-Państwowa Centrala Spółdzielni Cechowych wykonała plan roczny w dziale zaopatrzenia w wysokości 108%.

10 miesięczny plan gospodarczy Centrali został wykonany w dziale zaopatrzenia — 128%, w dziale przerobu — 101%.

Wzmożenie obrotów gospodarczych Rzemieślniczej Centrali oznacza coraz ściślejsze związanie rzemiosła ze spółdzielczością cechowa a tym samym dalszy krok na drodze do włączenia produkcji rzemieślniczej do ogólno-państwowego planu gospodarczego.

Kredyty inwestycyjne dla rzemieślników Ziem Odzyskanych.

W dalszym ciągu podanych informacji tut. Izba wyjaśnia dodatkowo, że z sumy złotych 24.500.000,— przeznaczonej na kredyt inwestycyjny dla rzemieślników Z. O. mogą również korzystać rzemieślnicy osiadli na terenie Ziem Odzyskanych w II-gim półroczu 1947 r. Kredyt inwestycyjny można łatwo uzyskać a ponadto przedmiotem zabezpieczenia mogą być również narzędzia i maszyny rzemieślnicze zakupione z otrzymanego kredytu. Wobec tak znacznych ułatwień Izba prosi rzemieślników woj. olsztyńskiego o niezwłoczne składanie wniosków kredytowych w biurze Izby.

Zmiana dni bezmięsnych.

Urząd Wojewódzki Olsztyński, Wydział Przemysłu i Handlu z dniem 1. 12. br. wprowadził zmianę w przedmiocie dotychczas obowiązujących dni bezmięsnych (środy, czwartki i piątki) wyznaczając jako dni bezmięsne **wtorki, środy i czwartki** każdego tygodnia. Wobec tego we wtorki, środy i czwartki wzbronione jest dokonywanie wszelkich obrotów mięsem i jego przetworami oraz tłuszczami zwierzęcymi w przedsiębiorstwach przemysłowych: gastronomicznego i gospodniego, stołówkach, sklepach żywnościowych i rzeźniczych, straganach oraz wszelkich przedsiębiorstwach handlowych.

Obrót zwierzętami rzeźnymi oraz hodowlanymi.

Od 1. 11. br. organizacja rynku mięsnego opiera się na spółdzielniach zbytu zwierzętami rzeźnymi, prywatnych kupcach koncesjonowanych oraz rzemieślnikach.

Wobec tego na terenie określonych powiatów dokonują skupu spółdzielnie rejonowe zbytu zwierząt na określonym terenie, prywatni kupcy posiadający koncesje skupu wydane przez Min. Przem. i Handlu, spółdzielnie, posiadające zezwolenie Centrali Mięsnej wydane po uzyskaniu zgody Ministerstwa Przemysłu i Handlu, wojewódzkie placówki Centrali Mięsnej oraz rzemieślnicy posiadający kartę rzemieślniczą w promieniu 10 km od miejsca, w którym prowadzą warsztat i którego siedziba jest wymieniona w karcie rzemieślniczej.

Skup żywca odbywać się może na targowiskach i spędach w określonych terminach i w miejscu ustalonym przez Zarządy Miejskie lub wiejskie władze gminne. Organizacją spędu zajmuje się właściwa terenowo placówka Związku Samopomocy Chłopskiej. Terminy spędu ustala delegat Komisarza Rządowego do spraw Gospodrki Mięsnej.

Skupu dokonują instytucje i osoby wyżej wymienione bezpośrednio lub przez pracowników legitymujących się zaświadczeniami na prawo skupu, potwierdzonymi przez właściwy terenowo Urząd Wojewódzki. W czasie transportu zakupionego żywca lub też mięsa z ubitych sztuk lub przetworów mięsnych, należy się okazać listem przewozowym (w komunikacji kolejowej) lub zaświadczeniem Centrali Mięsnej (przy transporcie samochodowym). Zarówno listy przewozowe jak i zaświadczenia wydane będą przez właściwe oddziały Centrali Mięsnej i powinny wskazywać kierunek transportu i ilość towaru.

Przewóz mięsa, tłuszczu zwierzęcego i przetworów mięsnych do 25 kg oraz zwierzęta doprowadzane przez rolników na targowisko lub z powrotem do miejsca jego zamieszkania, jak również żywiec zakupiony przez rzemieślnika w promieniu 10 km od miejsca wystawienia karty rzemieślniczej, są wolne od posiadania listów przewozowych.

Do czasu wydania koncesji na obrót drobiem i zwierzętami hodowlanymi, kupcy trudniący się skupem i odprzedażą zwierząt hodowlanych i drobiu powinni się zaopatrzyć w potwierdzenie odbioru o złożeniu podania na udzielenie zezwolenia na obrót zwierzętami hodowlanymi lub drobiem. Ponadto w zakresie obrotu zwierzętami hodowlanymi i użytkowymi należy uzyskać zaświadczenie pow. oddziału Związku Samopomocy Chłopskiej, że przewożone zwierzęta przeznaczone są na cele akcji hodowlanej.

Wzmożenie szkolenia rzemieślników w związku z Kongresem Zjednoczenia Partii Robotniczych w Polsce.

Zarząd Izby Rzemieślniczej w Olsztynie postanowił zwiększyć prace Wydziału Szkoleniowego Izby i Komisji Egzaminacyjnej w związku z Kongresem Zjednoczenia Partii Robotniczych w Polsce.

Do dnia 15. 12. rb. będzie jeszcze przeegzaminowanych 80 czeladników i 19 mistrzów w zawodach: wędliniarskim, fotograficznym, krawieckim, malarskim, cukierniczym i mydlarskim.

Roczny plan Wydz. Szkoleniowego przewidywał dokonanie do dnia 31. 12. rb. 600 egzaminów czeladniczych i 300 mistrzowskich. Tymczasem do dnia 15. 12. rb. złoży egzamin 792 czeladników, przekraczając plan o 33% i 355 mistrzów, przekraczając plan o 18%.

Walne zebranie Cechu Piekarzy w Piszu.

W dniu 31 października r. b. odbyło się walne zebranie Cechu Piekarzy w Piszu pod przewodnictwem st. cechu Stanisława Wojdełki i przy udziale nacz. Wydz. Nadzoru tut. Izby p. Władysława Lewickiego i przedstawiciela miejscowego Starostwa.

Na zebraniu tym omówiono szczegółowo statut cechu, tymczasowy budżet, sprawę rozdziału węgla wśród piekarzy oraz powołano sekcyjnych terenowych.

Walne zebranie Fotografów w Olsztynie.

W dniu 29. 11. rb. pod przewodnictwem st. cechu p. Arkadiusza Pawlukiewicza i przy udziale p. mgr K. Lisowskiego, dyr. tut. Izby oraz nacz. Wydz. Planowania tut. Izby p. Józefa Jachimiaka odbyło się walne zebranie Cechu Fotografów w Olsztynie.

Na zebraniu tym poddano gruntownej analizie sprawozdanie Zarządu Cechu, omówiono szczegółowo sprawy statutowe i organizacyjne, fundacji sztandaru cechu oraz jego poświęcenia, sprawy cennikowe oraz podjęcia skutecznej walki z dzikimi warsztatami w zawodzie fotograficznym. W drugiej części zebrania uczestnicy jego zwiedzili wspólnie wystawę grafiki czechosłowackiej w Zamku Olsztyńskim.

Zebranie zakończył wspólny obiad i teatr.

Zebranie zarządu Cechu Krawców w Szczytnie.

W dniu 28 listopada rb. pod przewodnictwem st. cechu F. Łukaszewskiego odbyło się zebranie komisarycznego zarządu Cechu Krawców w Szczytnie. Na zebraniu tym zastanawiano się nad sprawą zaszeregowania warsztatów krawieckich do odpowiednich kategorii. Omówiono sprawę rozdziału węgla, inkasowania składek członkowskich i ustalono termin walnego zebrania.

Usprawnienie działalności rzeźni publicznych przyczyni się do uporządkowania rynku mięsnego.

Celem uporządkowania obrotu mięsem w najbliższych tygodniach nastąpi ostateczne uregulowanie systemu opłat rzeźniczych oraz ustalone zostanie konieczne wyposażenie techniczne i sanitarne rzeźni. Rozpiętość opłat pobieranych dotychczas przez rzeźnie była dość znaczna, a przy tym często nie uzasadniona. Tak np. cena uboju świń i wszystkich związanych z tym czynności, jak oprawienie, urzędowe badanie itp. wahała się od 400 zł do 1.200 zł od sztuki, zaś cena uboju sztuki bydła od 400 do 1.360 zł. Rozpiętość ta wpłynęła ujemnie na kształtowanie się cen mięsa na rynku oraz utrudniała wciągnięcie obrotu mięsem w orbitę gospodarki planowej. Obecnie celem uporządkowania tego odcinka wprowadzony zostanie podział rzeźni na trzy kategorię w zależności od stanu wyposażenia technicznego i sanitarnego, a opłaty zostaną ustalone przez jednolitą taryfę na terenie całego kraju. Taryfa opłat ustalona będzie ostatecznie do dnia 15 grudnia. Jednocześnie określone zostanie minimum wyposażenia technicznego i sanitarnego dla rzeźni każdej kategorii oraz termin doprowadzenia ich do należytego stanu. Celem podniesienia stanu wyposażenia rzeźni w możliwie jak najkrótszym czasie wszystkie nadwyżki osiągnięte z opłat rzeźnianych obrócone będą na zakup odpowiednich urządzeń aż do chwili uzyskania przez rzeźnie wymaganego poziomu sanitarnego i technicznego. Nowo wprowadzone taryfy opłat uproszczą dotychczasowy system

przez rozbicie opłat na dwie grupy: opłaty za korzystanie z urządzeń rzeźni i urzędowe badanie oraz opłaty za robociznę. Ponadto ustalono zostanie taryfa opłat za użytkowanie chłodni, hali hurtowej itp. czynności nie związanych bezpośrednio z ubojem. Uregulowanie tych spraw przyczyni się w wysokim stopniu do uporządkowania obrotu mięsem i likwidacji nielegalnego uboju, tak bardzo szkodliwego z gospodarczego i zdrowotnego punktu widzenia.

Kursy szkoleniowe Centrali Odpadków użytkowych.

W ramach akcji szkoleniowej Centrali Odpadków Użytkowych, zmierzającej do podniesienia kwalifikacji fachowych pracowników branży odpadkowej, został zorganizowany przy Państwowej Sortowni nr 3 w Łodzi pierwszy kurs z cyklu kursów przeznaczonych dla kierowników technicznych zbiornic odpadków powiatowych i gminnych spółdzielni „Samopomoc Chłopska". W kursie wzięło udział 40 osób.

Zadanie kursów polega na zapoznaniu słuchaczy z całością prac związanych z przystosowaniem odpadków do potrzeb przemysłu. M. in. program kursów obejmuje takie przedmioty, jak: struktura organizacyjna C. O. U., technologia włókien i innych surowców odpadkowych, technika sortowania, zastosowanie odpadków w poszczególnych gałęziach przemysłu, podstawowe zagadnienia z dziedziny nauki o Polsce i świecie współczesnym.

Akcja Pomocy Zimowej rozpoczęła się 1 listopada i powinna dostarczyć dostatecznych środków dla udzielenia pomocy tysiącom biedaków.

Rzemieślniku! Pamiętaj o tym, że i Ty również przyczynić się musisz swymi ofiarami i największym wysiłkiem do powodzenia tej doniosłej akcji.

Sprawdzanie mięsa.

Stosownie do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 3. 11. rb. (Dz. U. R. P. nr 53 z dnia 18. 11. 48) celem stwierdzenia czy sprowadzone mięso było badane i czy jest oznaczone jako nadające się do spożycia oraz czy przewożono je w warunkach sanitarnych, należy w rzeźni, utrzymywanej przez gminę miejsca sprawdzenia poddać je sprawdzeniu przez urzędowego lekarza weterynarii.

Sprawdzeniu podlega wszystko mięso pochodzenia krajowego, sprowadzone do następujących miejscowości: Olsztyn, Biskupiec, Dobre Miasto, Giżycko, Iława, Jeziorany, Gorowo Iław., Morąg, Mrągowo, Nidzica, Ostróda, Orneta, Pasłek, Pisz, Kętrzyn, Reszel, Szczytno, Sępopol, Susz i Węgorzewo.

Sprawdzeniu nie podlega mięso przewożone środkami transportowymi, odpowiadającymi przepisom sanitarnym (p. Dz. U. R. P. nr 92, poz. 643) na odległość nie większą niż 20 km oraz do przetwórni mięsnych, prowadzonych pod nadzorem urzędowego lekarza weterynarii i środkami transportowymi pod plombą rzeźni — z następujących rzeźni: Olsztyn, Giżycko, Jeziorany, Nidzica, Ostróda i Szczytno.

Szkolenie uczniów.

Liczba uczniów szkolonych w warsztatach rzemieślniczych na terenie tut. Izby wykazuje stały wzrost. Gdy w roku 1947 w porównaniu z rokiem poprzednim liczba zarejestrowanych umów o naukę w rzemiośle wzrosła o z górą 100%, to w dniu 1. 12 r. b. w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost liczby umów wynosi już z górą 90%. W dniu 1. 12. 1948 r. liczba zarejestrowanych umów wynosiła 885, z czego na mężczyzn wypada 772 i na kobiety 113. W tej liczbie 49 terminatorów złożyło już egzamin czeladniczy z wynikiem pomyślnym.

Szkolenie terminatorów odbywa się dotąd w 457 warsztatach

Przedstawiony powyżej stan ilustruje poniższe zestawienie.

Grupy	Rok 1946	1947	1948	Ogółem
Budowlana	5	19	24	48
Metalowa	36	51	85	172
Drzewna	12	15	39	66
Papiern.-poligraf.	—	11	16	27
Skórzana	5	21	24	50
Odzieżowa	14	56	126	196
Spożywcza	43	71	125	239
Różne	17	24	46	86
ogółem	132	268	485	885

Z powyższego zestawienia wynika, że najwięcej terminatorów kształci się w grupie spożywczej, następnie odzieżowej i metalowej.

Jakie dowody należy składać przy podaniu o dopuszczenie do egzaminu?

A. Do egzaminu mistrzowskiego należy załączyć:
1. świadectwo złożenia egzaminu czeladniczego (oryginał lub odpis uwierzytelniony),
2. świadectwo (lub świadectwa) odbycia co najmniej 3-letniej praktyki czeladniczej lub kartę rzemieślniczą,
3. **własnoręcznie** napisany życiorys,
4. metrykę urodzenia lub wyciąg z ksiąg ludności a kobiety zamężne winny przedłożyć metrykę ślubu,
5. opinię cechu (pracownicy instytucji państwowych mogą przedłożyć opinię pracodawcy),
6. 2 fotografie, zaopatrzone drugostronnie wyraźnie wypisanym imieniem i nazwiskiem.

Uwagi. W braku świadectwa czeladniczego i zaświadczenia o odbyciu 3-letniej pracy czeladniczej, należy przedstawić:
1. odpis uwierzytelnionej karty rzemieślniczej,
2. świadectwo z ukończenia kursu przy Zakładzie Doskonalenia Rzemiosła w Olsztynie lub też świadectwo z ukończenia nauki w Publicznej Średniej Szkole Zawodowej.

B. Do egzaminu czeladniczego należy dołączyć:
1. świadectwo z ukończenia nauki (lub świadectwa),
2. umowę o naukę rzemiosła,
3. świadectwo z ukończenia nauki w Publicznej Zawodowej Szkole Dokształcającej lub z ukończenia kursu przy Zakładzie Doskonalenia Rzemiosła w Olsztynie (jeżeli w miejscowości, w której terminator odbywał naukę rzemiosła w okresie terminu nie było Publicznej Średniej Szkoły Zawodowej i kursów Zakładu Doskonalenia Rzemiosła, należy przedstawić zaświadczenie lokalnych władz o tym stanie rzeczy),
4. własnoręcznie napisany życiorys,
5. 2 fotografie podpisane czytelnie na odwrocie imieniem i nazwiskiem,
6. metrykę urodzenia lub wyciąg z ksiąg ludności.

REZOLUCJA.

Zgromadzeni w dniu dzisiejszym na zebraniu członkowie aktywu miejskiego Stronnictwa Demokratycznego w Olsztynie łączą się ze zgromadzonymi w sali kina „Polonia" na wiecu protestacyjnym przeciwko terrorowi w Grecji i Hiszpanii i całkowicie solidaryzują się z uchwałami i rezolucjami wiecu.

Terror monarcho-faszystowski panujący w Grecji i Hiszpanii który konsekwentnie zdąża do oddania całego świata pracy we władanie kapitału, stanowi czarną plamę na sumieniu reakcyjnego ustroju zgniłego Zachodu i wymaga całego wysiłku ze strony mas pracujących w kierunku jaknajszybszego zlikwidowania obecnego krzywdzącego i hańbiącego postępową ludzkość stanu rzeczy.

Przewodniczący zebrania
A. Żmijewski.

Sztuka ludowa Warmii i Mazur w współczesnym wnętrzu

Badania terenowe, przeprowadzone w ostatnich dwóch latach na Ziemiech Mazurskich, oraz Wystawa w Muzeum Mazurskim w Olsztynie (od 15. 2. do 15. 4. 1948 r.) mają wielkie znaczenie odkrywcze.

Nie będę w ramach tego artykułu rozpisywała się o tym, że kultura ludowa Warmii i Mazur świadczy o jego istocie i polskiej przynależności narodowej ani też przeprowadzała analizę rozmaitych problemów, związanych z wytwórczością ludową.

Chcę tylko wskazać, jaki wpływ sztuka ludowa może wywrzeć na rozwój przemysłu ludowego i rzemiosła artystycznego, jakie zastosowanie motywy, zaczerpnięte z dawnych tradycji sztuki ludowej Warmii i Mazur mogą znaleźć w współczesnym życiu i wnętrzu.

Na pierwsze miejsce wysuwa się tutaj tkactwo. Wachlarz wzorów jest olbrzymi, począwszy od zupełnie prymitywnych do bogatych kompozycji dywanów strzyżonych i dwuosnowowych.

Dawne tkaniny warmińskie i mazurskie były wyrabiane z ręcznie przędzonej nitki białej i wełnianej. Z końcem XIX wieku fabrycznie przędzona wełna, len, a szczególnie bawełna zaczęły wypierać nić ręcznie przędzoną.

Zmiana surowca wywarła wpływ na ukształtowanie się wzorów. Materiały tkane z nitki fabrycznej zatraciły poniekąd cechy prymitywu, zyskały natomiast ogromną finezję i subtelność w rysunku. Wzory wykonane nitką fabryczną mogą być zastosowane zarówno do produkcji ręcznej, jak też mechanicznej. Stąd też wynikają ogromne możliwości zastosowania pięknych wzorów ludowych w przemyśle włókienniczym.

Uwzględniając obecne warunki największe zainteresowanie będą z pewnością budziły:
1. Materiały obiciowe
2. Narzuty na tapczany
3. Firanki
4. Stołowizna i serwety
5. Materiały odzieżowe
6. Kupony tkane z zastosowaniem motywów ludowych dla konfekcji damskiej i dziecinnej, fartuszki itp.
7. Torby i torebki toaletowe.

Poza tym we wnętrzu współczesnym znajdzie się miejsce na szmaciaki, które są na terenie woj. olsztyńskiego żywą gałęzią sztuki ludowej. Wytwórczość ta jest bardzo interesująca i stoi na wysokim poziomie artystycznym. W każdym gospodarstwie znajdują się rzeczy nie nadające się do użytku.

Przerobione szmaciki będą ozdobą wnętrza.

Obok tkactwa najbogatszym skarcem wzorów są zbiory wyrobów ceramicznych w Muzeum Mazurskim w Olsztynie i w Szczytnie. Niestety nie ma obecnie wytwórców - ceramików wśród ludności warmińsko-mazurskiej, ale wobec wielkiego zainteresowania dla ludowych wyrobów ceramicznych byłoby może wskazane w oparciu o dawne tradycje starać się o uruchomienie wyrobu kafli i przedmiotów codzinnego użytku (garnków, dwojaków, misek itp.).

W końcu warto jeszcze wspomnieć o koszykarstwie. Proste i harmonijne formy oraz bogata ornamentyka w przedmiotach codziennego użytku mogą służyć jako punkt wyjściowy dla obecnej produkcji koszykarskiej.

Teodora Modzelewska.

INFORMATOR BRANŻOWY

Zagubione dokumenty

Unieważniam zagubiony list czeladniczy w zawodzie ślusarsko-mechanicznym na nazwisko Gątkiewicz Władysław, urodzony dn. 29. 9. 1909 r. w Chełmnie, wydany w roku 1937 w Chełmnie.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle krawieckim, złożonego w dniu 4. 10. 1920 r. w Brodnicy, na nazwisko Błędowski Franciszek, urodzony 6. 12. 1901 r. w Cieszynach, pow. Brodnica.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle fryzjerskim, złożonego w dniu 15. 7. 1933 r. w Chełmnie, na nazwisko Nałęcz Franciszek, urodzony 12. 8. 1914 r. w Chełmnie.

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle kowalskim, złożonego w dniu 12. 1. 1928 r. w Tucholi, na nazwisko Janowski Marian, urodzony 7. 1. 1908 r. w Klonowie.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle rzeźnickim, złożonego w dniu 13. 11. 1930 r. w Starogardzie, na nazwisko Nierzwicki Władysław, urodzony 10. 2. 1912 r. w Skórczu, pow. Starogard.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle stolarskim, złożonego w dniu 18. 7. 1932 r. w Tczewie, na nazwisko Pastewski Franciszek, urodzony 28. 7. 1912 w Lignowach, pow. Tczew.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle kowalskim, złożonego w dniu 5. 11. 1932 r. Przechowie pow. Świecie, na nazwisko Duch Jan, urodzony 8. 8. 1911 r. w Świeciu.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle blacharsko-instalacyjnym, złożonego w dniu 5. 10. 1946 r. w Bydgoszczy, na nazwisko Kamiński Henryk, urodzony 30. 1. 1929 r. w Bydgoszczy.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle stolarskim, złożonego w dniu 14. 8. 1934 r. w Warlubiu, na nazwisko Pawłowski Alfons, urodzony dnia 23. 7. 1920 roku w Płochocinku, powiat Świecie.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle murarskim, złożonego w dniu 29. 10. 1931 r. w Starogardzie, na nazwisko Gołąbek Stanisław, urodzony 15. 2. 1910 r. w Rożentalu, powiat Starogard.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle szewskim, złożonego w dniu 27. 4. 1936 r. w Kościerzynie, na nazwisko Wic Walerian, urodzony 29. 6. 1915 r. w Dąbrowie.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle szewskim, złożonego w dniu 27. 10. 1931 r. w Chojnicach, na nazwisko Stanke Stefan, urodzony 23. 6. 1911 r. w Brusach, pow. Chojnice.

* * *

Unieważniam zagubione świadectwo egzaminu czeladniczego w rzemiośle malarskim, złożonego w dniu 10 sierpnia 1931 r. w Inowrocławiu, na nazwisko Lewandowski Antoni, urodzony 23. 11. 1909 r. w Górkach, pow. Mogilno.

Zezwala się na przedruk artykułów z podaniem źródła.
„Rzemieślnik Pomorski — redaguje kolegium. Wydawca: Związek Cechów w Bydgoszczy, Generalissimusa Stalina 10 (dawn. Jagiellońska)
Redakcja i Admin.: Bydgoszcz, Generalissimusa Stalina (dawn.: Jagiellońska) 10, tel. 24-63. Administracja przyjmuje interesantów codz. od godz. 10—13. Redakcja czynna codziennie (oprócz soboty) od godz. 10—12.
Konto czekowe PKO Bydgoszcz VI-340
Abonament: miesięcznie — 50 zł, kwartalnie — 150 zł.
Ceny ogłoszeń: 15 zł za 1 mm 1-szpaltowy.
Drukarnia Spółdz. Wyd. „Zryw" z o. u., Bydgoszcz 6336 — E 4815932